

Experiències internacionals de reutilització a supermercats i altres establiments de venda al detall

amb el suport de:

INTRODUCCIÓ

Cada català i catalana va produir l'any 2020 una mitjana de 510,76 kg de residus a l'any, més de la meitat dels quals van directament al contenidor de resta. Aquesta situació és, en part, conseqüència de la introducció al mercat de productes d'usar i llençar sovint innecessaris i difícils de reciclar i que generen una gran quantitat de residus.

L'estudi "Anàlisi de la cistella estàndard de la compra sota criteris de consum responsable" impulsat per l'Agència Catalana del Consum (ACC) i elaborat per Rezero, destaca que l'11% del pes de la compra estàndard a Catalunya són envasos d'un sol ús, un percentatge elevat si es té en compte que aquests estan fets de materials de poc pes. Un 7,7% d'aquests envasos –o parts d'envasos– són superflus i prescindibles i poden eliminar-se sense cap afectació en la distribució, la comercialització ni la conservació del producte.

Si bé un 61% dels productes de la cistella estàndard podria comprar-se a granel, l'anàlisi de l'oferta en 8 supermercats i 2 mercats va mostrar que, a Catalunya, només és possible adquirir el 36% dels productes de la cistella estàndard en aquest format. Alhora, l'estudi només va trobar un producte ofert en envàs retornable.

Tot i el gran ventall d'aliments sobreenvasats de forma innecessària que hi ha a disposició dels consumidors, la ciutadania cada vegada està més conscienciada sobre la necessitat de reduir l'ús dels plàstics i busca maneres d'evitar-los en el seu dia a dia.

Per això, des de Rezero hem elaborat el Protocol per la Reutilització com a eina per oferir solucions per avançar en la venda de productes alimentaris, d'higiene i neteja sense generar residus.

PROTOCOL PER LA REUTILITZACIÓ

Protocol per garantir el dret de les persones consumidores a comprar amb elements reutilitzables

Rezero

Amè el suport de:

EL PROTOCOL PER LA REUTILITZACIÓ

El Protocol té com a objectius:

- Fomentar i sensibilitzar la ciutadania i el sector de la distribució a favor de l'adopció de bones pràctiques de reutilització sostenibles i segures en l'àmbit alimentari i de productes d'higiene i neteja.
- Facilitar la incorporació de pràctiques que facin possible la compra a granel o l'envasat del producte en el punt de venda mitjançant envasos reutilitzables que porti la persona consumidora (bosses, carmanyoles..).
- Acompanyar els establiments en donar resposta a una part de la població cada vegada més gran i més conscienciada, que vol comprar sense envasos de plàstic d'un sol ús.

El Protocol està adreçat als supermercats, hipermercats i grans superfícies que operen a Catalunya així com a gremis i associacions de comerciants d'alimentació o altres productes de consum quotidià.

Amb la seva signatura aquests establiments es comprometen a:

- Acceptar i fomentar la compra amb envasos reutilitzables propis de clients i clientes (sempre que compleixin amb les condicions sanitàries establertes en el Protocol).
- Fer difusió del Protocol i les mesures adoptades.
- Avançar en la implantació d'altres pràctiques de reutilització i mesures per l'eliminació o la reducció al mínim dels elements d'embalatge.

En la seva elaboració han col·laborat tant administracions com representants del sector de la distribució en un exemple de treball conjunt, a fi que tots els sectors disposin d'eines per tal d'erradicar el problema dels residus.

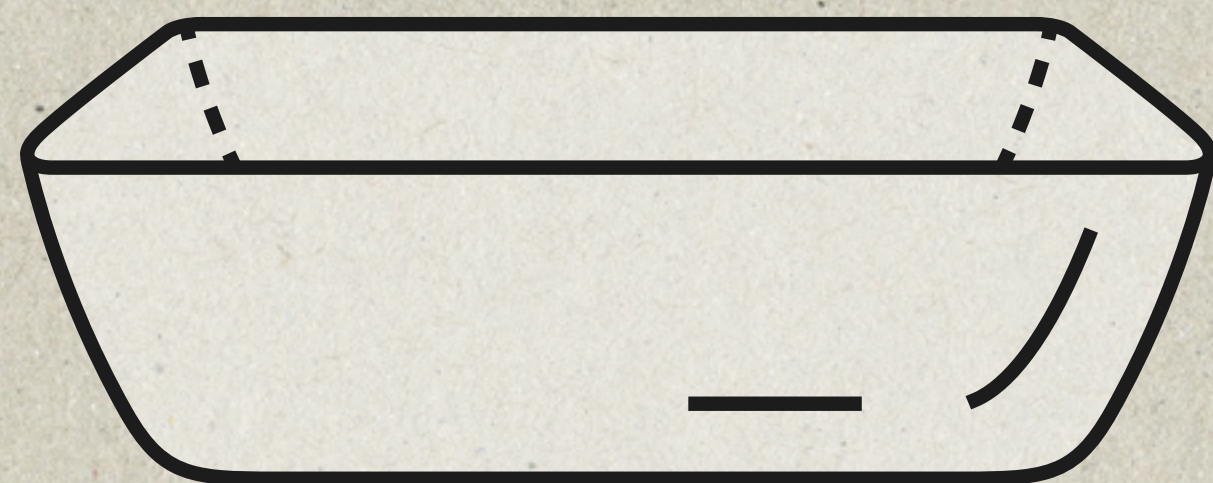
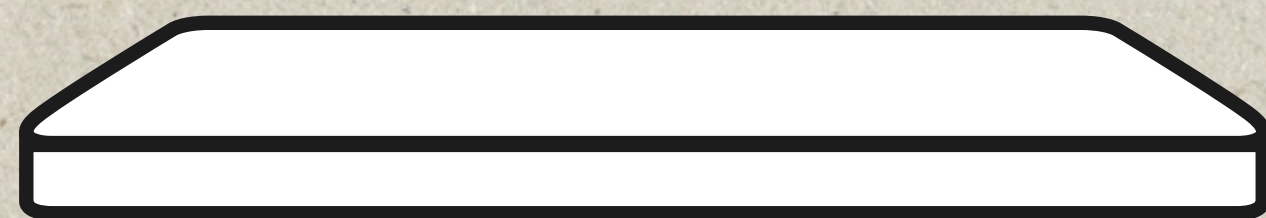

“ Aquest Protocol és una mirada de futur, és cap a on volem avançar amb propostes innovadores, trencadores, que ens facin canviar la manera com consumim. Es tracta de donar resposta a una necessitat creixent per part dels consumidors, la de poder realitzar les seves compres habituals sense generar residus. Per això esperem que cada cop més negocis s’hi afegixin ”

Isaac Peraire, director de l’Agència de Residus de Catalunya

Els primers signants del Protocol per la Reutilització son Ametller Origen, La Sirena, Veritas, Condis, Sorli, Grup Llobet, el Gremi de Carnissers i Xarcuters de Barcelona i Província, el Gremi de Peixaters de Catalunya, el Gremi de Carn de Barcelona, el Mercat de Salt i el Mercat d’Horta.

El projecte compta amb el suport i el finançament de l’Agència de Residus de Catalunya així com amb el suport de l’Agència Catalana de Seguretat Alimentària, l’Agència Catalana del Consum, la Direcció General d’Empreses Agroalimentàries, Qualitat i Gastronomia, la Direcció General de Comerç de la Generalitat de Catalunya, l’Agència de Salut Pública de Barcelona, l’Institut Municipal de Mercats de Barcelona i l’Àrea Metropolitana de Barcelona.

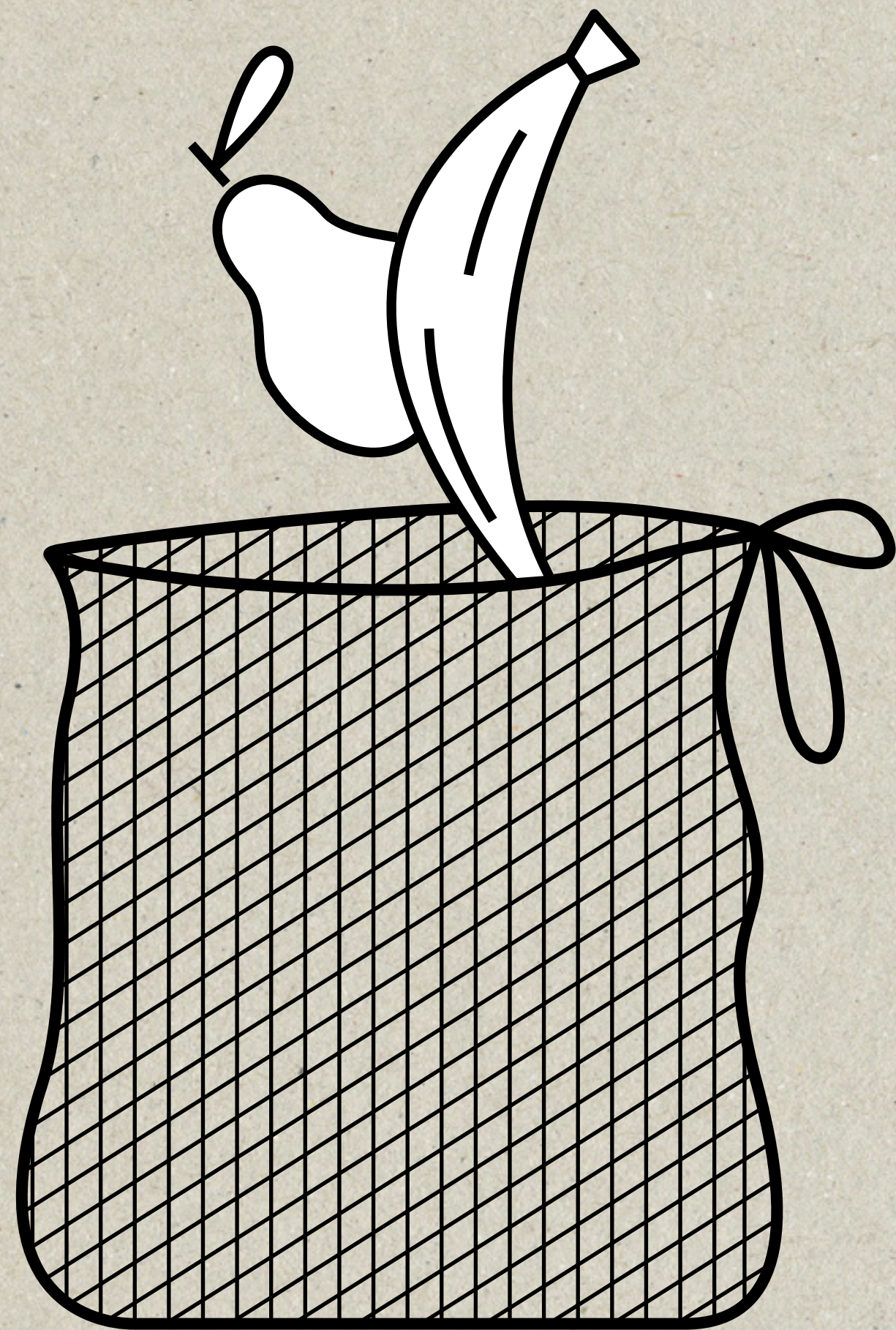

ALTRES INICIATIVES SIMILARS ARREU DEL MÓN

A nivell internacional hi ha diverses iniciatives en què grans cadenes de supermercats i empreses multinacionals es comprometen a eliminar els envasos innecessaris o problemàtics de les cadenes de subministrament mitjançant, entre d'altres, models de reutilització.

En són exemples el pacte australià ANZPAC, que compta amb la implicació de supermercats com Coles, Woolworths i Aldi i empreses multinacionals com Coca-Cola, Nestlé i Colgate, o el UK Plastics Plan al Regne Unit del que en formen part cadenes com Coop, M&S, Sainsbury's, Lidl o Boots i empreses com KraftHeinz, Procter&Gamble o Kimberly Clark.

Hi ha pactes similars també a Suècia, Sud Àfrica, Canadà, Xile, Estats Units i Malàisia, i altres més globals com el European Plastics Pact i el Developing Global Plastics Pact.

MODELS DE REUTILITZACIÓ

Actualment existeixen al mercat diversos models de reutilització que els establiments poden oferir a les persones consumidores (*business-to-consumer*), aquests inclouen:

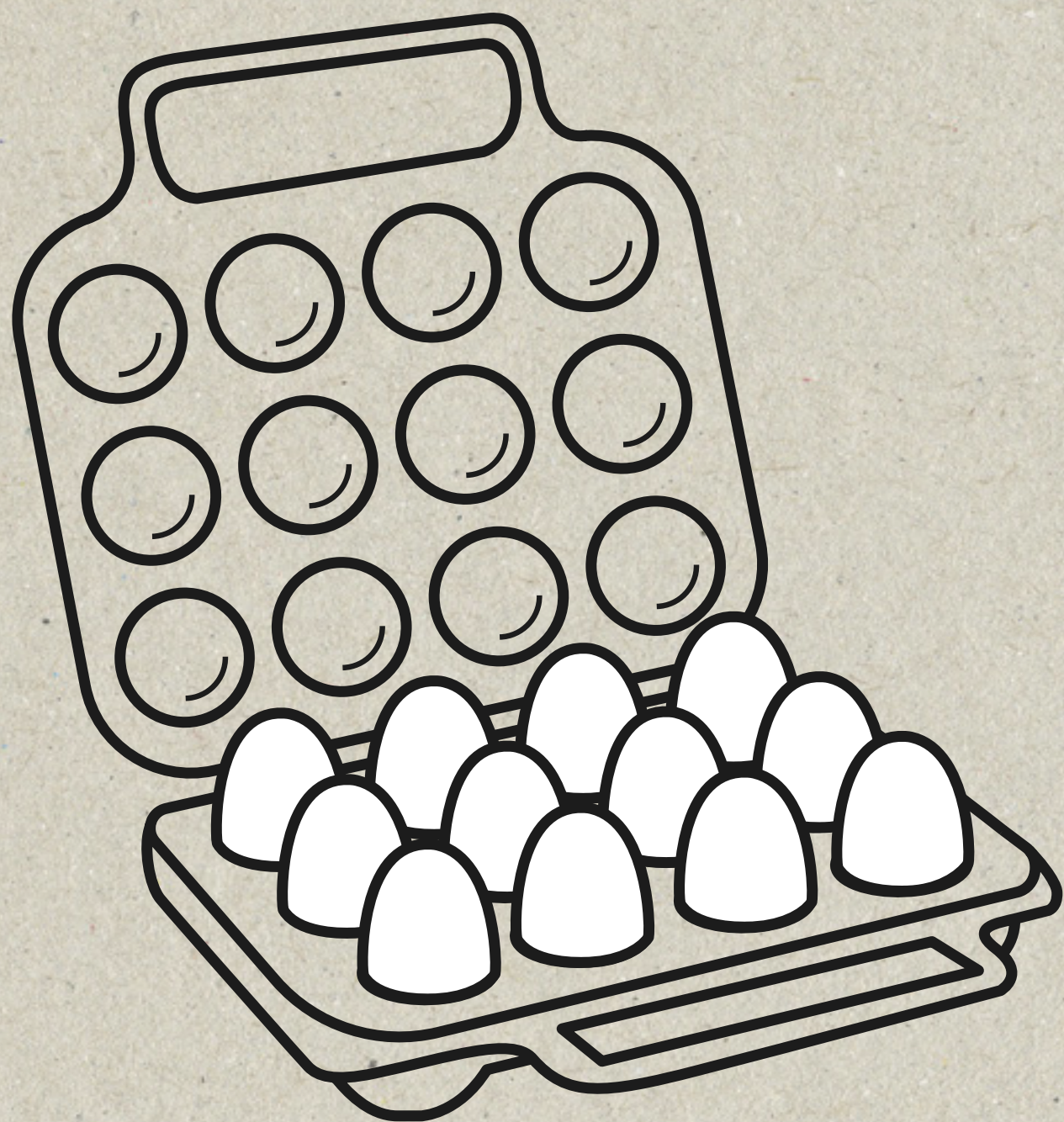
- **Reomplir fora de casa.** Les persones usuàries porten els seus propis envasos reutilitzables a l'establiment on els omplen - per exemple amb la venda a granel, dispensadors o l'envasat al punt de venda.
- **Reomplir a casa.** Les persones usuàries omplen els seus propis envasos reutilitzables a casa (per exemple amb la compra de productes concentrats o amb l'entrega a domicili de productes a granel).
- **Retornar fora de casa.** Les persones usuàries adquireixen els productes en envasos retornables propis dels establiments o les marques i pre-omplerts i els retornen buits (al mateix establiment o a altres punts de recollida).
- **Retornar des de casa.** Les persones usuàries adquireixen els productes en envasos retornables propis dels establiments o les marques i els envasos buits són recollits a domicili per un servei de recollida.

BENEFICIS DE LA REUTILITZACIÓ

Els beneficis de la reutilització són nombrosos, transversals i inclouen:

- **Beneficis ambientals:** La reutilització suposa una reducció de la generació de residus, la valorització dels recursos i la reducció de les emissions de gasos d'efecte hivernacle.
- **Reducció de costos:** Ja sigui per l'estalvi en la compra d'envasos d'un sol ús -els preus dels quals aniran en augment tant per l'increment de la fiscalitat sobre aquest materials com per la creixent escassetat de materials, per l'amortització del cost dels envasos reutilitzables, com per la reducció de costos d'embalatge i transport dels productes en grans formats.
- **Resiliència del sector:** Els envasos reutilitzables protegeixen la integritat de la cadena davant possibles interrupcions de subministrament.
- **Fidelització de la clientela:** Els sistemes d'envasos reutilitzables amb models de retorn o recompenses poden suposar la retenció de les persones consumidores i la seva fidelització. Molts models de reutilització incorporen tecnologies digitals que permeten recollir informació tant del funcionament del sistema com de les preferències de les persones usuàries.
- **Millora de l'experiència de les persones usuàries:** L'experiència de les persones usuàries pot millorar amb l'ús d'envasos retornables que permeten millores en la seva imatge i funcionalitat. La venda a granel també permet ajustar la compra a les necessitats específiques de les persones consumidores, la qual cosa contribueix a reduir el malbaratament alimentari.
- **Compliment de la legislació:** Les noves i futures normatives establiran cada vegada més requisits de reutilització d'envasos. Implantar pràctiques en aquest sentit facilitarà el compliment d'aquesta legislació.

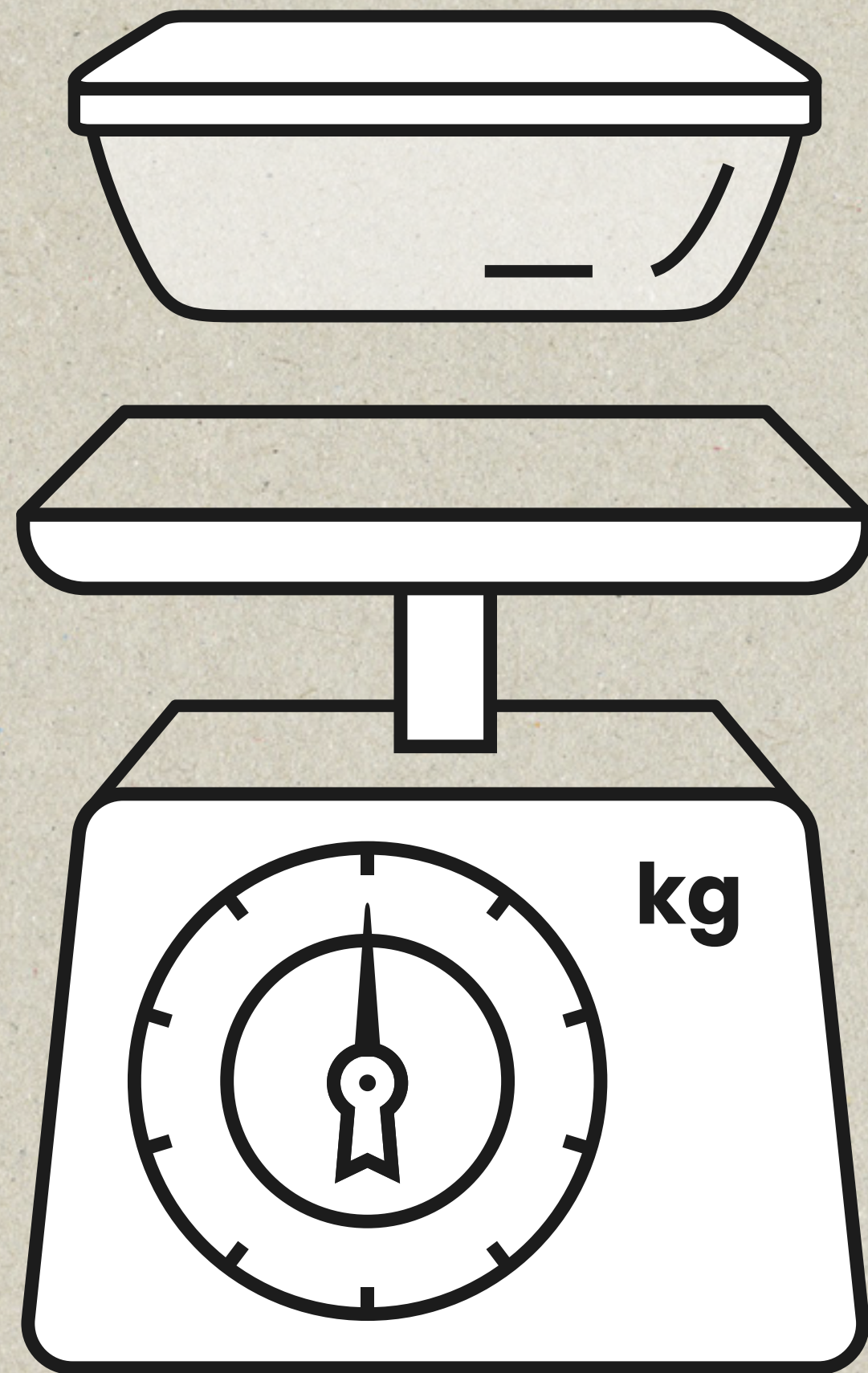
MARC LEGAL

Les normatives europees, estatals i catalanes avancen cada cop més en la prevenció i la reducció de residus, legislant sobre els envasos d'un sol ús i destacant la necessitat de prioritzar els envasos reutilitzables.

La Directiva europea de plàstics d'un sol ús (2019/904), considerada un dels avenços més significatius en aquest àmbit i transposada a l'estat espanyol en la Llei de residus i sòls contaminats per a una economia circular (7/2022), estableix, entre d'altres, l'obligatorietat d'adoptar mesures que garanteixin l'oferta d'alternatives reutilitzables als envasos de menjar per emportar de plàstic d'un sol ús. Alhora, la Directiva europea d'envasos i residus d'envasos (2018/852) indica que els estats membres han d'avançar en l'increment de la reutilització d'envasos i que abans del 31 de desembre de 2024 s'hauran d'establir règims sobre la responsabilitat ampliada del productor per a tots els envasos.

A l'Estat espanyol, el Reial Decret 293/2018 de reducció del consum de bosses de plàstic prohibeix la distribució gratuïta de bosses de nansa, així com la distribució de bosses lleugeres i molt lleugeres que no siguin compostables o d'altres substituïts al plàstic. Tant els futurs reials decrets de minoristes i d'envasos fomenten la reutilització a través de l'acceptació dels envasos propis de les persones consumidores com de la presentació de productes a granel.

A Catalunya, el Decret Legislatiu 1/2009, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei reguladora dels residus indica que «Les mesures orientades a la reducció de residus d'envasos i embalatges són prioritàries» i es preveu que la futura Llei de prevenció i gestió dels residus i d'ús eficient dels recursos de Catalunya estableixi també un objectiu i mesures efectives de reducció i reutilització.

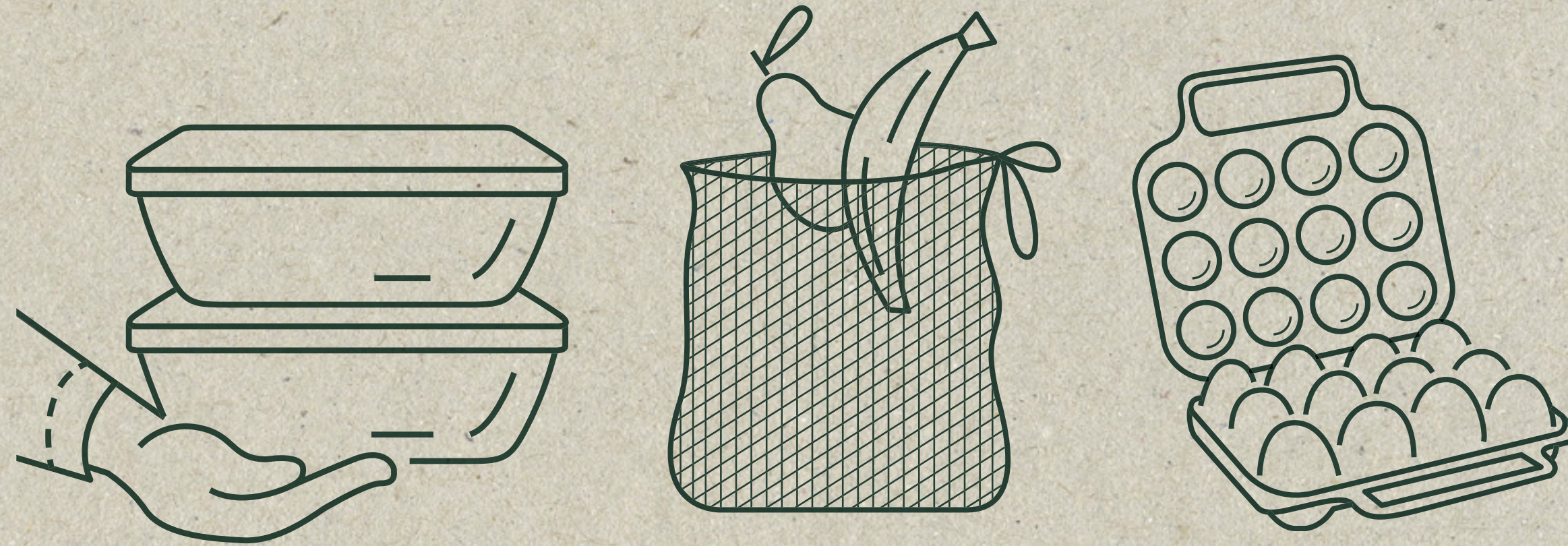
La Llei de residus i sòls contaminats per a una economia circular (7/2022), estableix que els comerços han de fomentar la prevenció de residus mitjançant la venda de productes a granel, la venda i l'ús d'envasos o dispositius reutilitzables, entre d'altres, així com que tots els establiments d'alimentació que venguin productes frescos, begudes i aliments cuinats, han d'acceptar l'ús de recipients reutilitzables alimentaris degudament higienitzats per les persones consumidores.

En línia amb el que ja estableix la legislació en altres països com França o Xile, abans de l'1 de gener de 2023, els comerços minoristes d'alimentació la superfície dels quals sigui igual o superior a 400m² destinaran almenys el 20% de la seva àrea de vendes a l'oferta de productes presentats sense embalatge primari, inclosa la venda a granel o mitjançant envasos reutilitzables.

Respecte a la reducció del consum de determinats productes de plàstic d'un sol ús, la llei estableix que tots els agents implicats en la comercialització han de fomentar l'ús d'alternatives reutilitzables o d'un altre material no plàstic.

La llei estableix també altres mesures rellevants, com un impost als envasos de plàstic no reutilitzables, objectius de reducció del 50% entre 2022 i 2026, i del 70% pel 2030 per a envasos d'un sol ús per a aliments de consum immediat, així com la prohibició de la seva distribució gratuïta a partir de 2023. Alhora, insta a les administracions a fomentar la venda i el consum de productes a granel.

EXPERIÈNCIES EN SUPERMERCATS

PROJECTE

Rewine. Reutilització d'ampolles de vidre del sector vitivinícola del sud d'Europa

PAÍS: Catalunya

ORGANITZACIONS: Rezero, Parc de Recerca UAB, Inèdit, Agència de Residus de Catalunya, Cooperativa Falset Marçà, Bodegas Torres, Infinity

font: rezero.cat

DESCRIPCIÓ: 32 establiments minoristes, diversos dels quals pertanyents a cadenes de supermercats (Veritas, Ametller Origen i Caprabo) van participar en la prova pilot que va mostrar la viabilitat de la reutilització d'ampolles al sector vitivinícola català.

Ametller Origen traslladava mitjançant logística inversa, des dels seus establiments participants a la seva planta logística per emmagatzemar, les ampolles retornades per les persones consumidores. Veritas treballava amb un operador logístic extern (una cooperativa social) que recollia les ampolles buides dels seus establiments i les emmagatzemava. Caprabo col·laborava amb deixalleries com a punts de retorn. Altres botigues van participar i les ampolles buides retornades eren recollides per logística inversa dels propis cellers participants, o d'un intermediari distribuïdor de vi.

Es van testar tres tipus d'incentius per fomentar el retorn d'ampolles entre les persones consumidores: sorteigs d'experiències vitivinícoles, bonificació de 10 cèntims per ampolla retornada, sistema de dipòsit i retorn, essent aquest darrer el que va aconseguir més bons resultats. Les ampolles retornades de vidre es van transportar a una planta de rentat, on un cop netes es van retornar als respectius cellers participants pel seu reompliment.

RESULTATS: 82.239 ampolles recuperades (incloent comerç i restauració), amb una mitjana de retorn d'ampolles del 54% (21% a supermercats i botigues, 96% a restaurants), 171.057kg de CO2 equivalent estalviats

Més informació: <http://www.rewine.cat>

PROJECTE

Loop. Venda de productes en circuits d'envasos retornables

PAÍS: Varis

ORGANITZACIONS: LOOP, Carrefour (França), Walgreens i Kroger (EEUU), Tesco (Regne Unit), Aeon (Japó), Loblaws (Canadà), Woolworths (Austràlia).

font: exploreloop.com

DESCRIPCIÓ: Loop és una línia de negoci de Terracycle que busca oferir un sistema de reutilització fàcil i còmode perquè els consumidors puguin comprar productes en envasos retornables en un establiment participant i retornar-los a qualsevol altre participant.

Loop aposta per traslladar la propietat dels envasos de les persones consumidores (que en el model d'envasos d'un sol ús els adquireixen amb cada compra) a les marques. Convertint així els envasos en actius dels productors i incentivant a dissenyar-los perquè durin el màxim possible i a recollir-los, netejar-los i mantenir-los en circulació.

Les persones consumidores compren el producte i paguen un dipòsit per l'embalatge que és retornat per Loop un cop s'entreguen els envasos utilitzats. Loop neteja els contenidors (en plantes de neteja pròpies o mitjançant socis certificats) i els fa arribar a les marques per omplir i distribuir de nou en la cadena de subministrament.

Loop dona suport tant als productors (per trobar o desenvolupar envasos reutilitzables que siguin duradors, es puguin rentar i siguin reciclables al final de la seva vida útil), com als minoristes (tant per a la distribució dels productes, com per a la instal·lació del punts de devolució als seus establiments).

Segons l'empresa, el cost de produir un envàs reutilitzable és menor que els d'un sol ús quan es reparteix entre tots els seus usos possibles. Aquest nou marge permet compensar els costos de l'ecosistema de reutilització associats a la recollida, la logística inversa, la neteja i les devolucions.

font: exploreloop.com

Treballen amb marques com Nestlé, Molton Brown, Bulldog, Bonduelle, Ethical Bean, Unilever, Persil, Clorox i Ecover oferint una àmplia gama de productes que inclouen, entre d'altres, cervesa, te, cafè, cereals, mantega de cacauet, productes de neteja i higiene personal, pinso i sorra de gat.

Loop també ofereix envasos retornables per a productes per emportar de supermercats com bars de sushi, de menjar preparat o tasses de cafè i treballa amb les cadenes de menjar ràpid Burger King i McDonalds oferint gots, tasses i envasos reutilitzables pels aliments amb aquest mateix sistema.

Més informació:

- <https://exploreloop.com/>
- The Business Case for Tackling Plastic Packaging (pàg. 62)
- 1r workshop per la reutilització (minut 5)

PROJECTE

MIWA, càpsules reomplibles i intel·ligents dels productors als establiments

PAÍS: República Txeca, Holanda, Suïssa, França

ORGANITZACIONS: MIWA, Intermarché, Albert Heijn, Ahold Delhaize, Nestlé¹

font: www.miwa.eu

DESCRIPCIÓ: MIWA ofereix una solució de cadena de subministrament circular que garanteix una traçabilitat tant de l'envàs com dels productes.

Les seves càpsules reutilitzables i intel·ligents (amb xips RFID) permeten controlar el seu flux –així com la informació dels productes que contenen- al llarg de la cadena de distribució. Les càpsules es poden reutilitzar fins a 300 vegades abans de ser reciclades. Les càpsules han estat testades amb més de 200 productes de diferents tipologies (cereals, cafè, llegums, dolços, detergent en pols, pinso, etc.) i s'obren de diferent manera segons el producte que contenen.

MIWA ofereix a productors l'envàs com a un servei, i sota dipòsit, aquests omplen les càpsules amb el seu producte i puguen la informació del mateix al núvol. Un cop arriben als establiments, les càpsules s'introdueixen fàcilment a un mòdul de reompliment (que aquests poden comprar o llogar) on els dispensadors electrònics les obren i extreuen la informació del núvol. Aquests mòduls incorporen balances, pantalles tàctils (que poden facilitar informació als usuaris com les responsabilitats d'emprar els seus envasos), impressores i fins i tot poden incloure un dispensador d'envasos retornables propis de l'establiment que s'entreguen mitjançant un dipòsit.

font: www.miwa.eu

En cas que el minorista vulgui, MIWA també aporta envasos intel·ligents (en 3 mides diferents) que disposen d'un xip que desbloquegen els dispensadors. Les balances saben quin producte s'ha servir segons el dispensador que s'ha desbloquejat.

MIWA recull les càpsules buides dels magatzems de l'empresa minorista per la seva revisió i les neteja abans de tornar a enviar-les a les marques.

El model de MIWA permet treballar tant amb grans marques internacionals, marques blanques com amb productors locals. La flexibilitat del sistema permet personalitzar les opcions per a cada minorista.

RESULTATS: Als establiments Albert ofereixen fins a 80 productes en càpsules MIWA. Passat maig de 2022 es preveu que s'implanti el sistema als establiments Albert Heijn d'Holanda, s'introdueixi al mercat del Regne Unit i s'incorporin referències amb líquids.

Més informació:

- www.miwa.eu
- [The Business Case for Tackling Plastic Packaging](#) (pàg. 82)
- [1r workshop per la reutilització](#) (minut 26)

¹ <https://www.fastcompany.com/90514760/nestle-has-new-refill-stations-to-help-shoppers-ditch-single-use-packaging>

PROJECTE

Envasos intel·ligents per a la compra a domicili o en dispensadors

PAÍS: Xile, Estats Units, Indonèsia

ORGANITZACIONS: ALGRAMO, Lidl (Regne Unit), Lider i Walmart (Xile), Target (EEUU), Unilever, Purina

font: www.algramo.com

DESCRIPCIÓ: Algramo és una plataforma circular que permet comprar productes en envasos reutilitzables mitjançant la innovació tecnològica.

La iniciativa va començar el 2013 inicialment en magatzems de barri i en tricicles elèctrics dispensadors amb el seu model de retorn en què les persones compraven amb els seus propis envasos per comprar a granel. En l'actualitat treballa principalment com a plataforma circular mitjançant una app, dispensadors IoT i envasos intel·ligents recarregables amb tecnologia RFID.

Els productes es poden comprar a domicili (delivery) o en estacions de recàrrega de diversos formats instal·lades a diferents establiments. Els dispensadors poden subministrar productes de marca blanca de la cadena de supermercats, com estan fent amb Lidl al Regne Unit i la seva marca Formi, permetent alhora disminuir els preus d'aquests productes de consum bàsic. També treballen amb productes de marques com Unilever, Clorox o Nestlé (en aquest cas per a pinso).

Amb els envasos propis d'Algramo, aquests es compren només en el primer ús i després es paguen només els productes. Segons càlculs de l'empresa, l'estalvi pot ser de fins a un 30%. Algramo recull envasos d'un sol ús dels usuaris entregats en la primera compra per a substituir-los gratuïtament per un envàs intel·ligent i en fa un upcycling. Els envasos contenen un xip que permet tenir una traçabilitat del producte, reservar i pagar recàrregues futures, visualitzar els usos, accedir a descomptes i calcular reducció de residus que genera l'usuari.

RESULTATS: Algramo calcula que ha reutilitzat 275.631 envasos i estalviat 35.663kg de plàstic, més de 9.000 kg de CO2 i més de 6,5 milions de litres d'aigua. Aviat l'empresa entrarà al mercat de Mèxic.

Més informació: www.algramo.com

PROJECTE

Envasos retornables pel menjar per a emportar i altres accions de reutilització

PAÍS: Regne Unit

ORGANITZACIÓ: Supermercats Morrisons

font: my.morrison.com

DESCRIPCIÓ: La cadena Morrisons va engegar una prova pilot d'envasos reutilitzables i retornables a les àrees de menjar per emportar (*salad-bars*) de 5 dels seus establiments. Els envasos, de la iniciativa Caulibox, poden utilitzar-se fins a 400 vegades, i per obtenir-los cal pagar un dipòsit que és retornat quan en retorna l'envàs per a la seva higienització i reutilització en els següents 7 dies. En la mateixa línia, Franprix a França ofereix un sistema similar per als seus aliments preparats.

Morrison's està reintroduint amb èxit les ampolles de llet de vidre retornables a 11 dels seus establiments. Aquestes són entregades directament des de les granges locals i un cop retornades es recullen, higienitzen i reomplen. La cadena Sainsbury's també està valorant l'oferta de llet en ampolles retornables després d'identificar els brics de llet com un dels seus principals problemes en l'anàlisi de la seva petjada plàstica².

Morrison's també ha instal·lat fonts d'aigua que ofereix gratuïtament tant a les benzineres de la cadena com en 300 de les seves seccions Food-to-Go incentivant als seus clients a beure en ampolles reutilitzables³. L'empresa està testant una ampolla reutilitzable ("bottle for life") per la compra de productes de neteja.

Morrison's també permet a les persones consumidores adquirir els productes dels taulells de carn i peix fresc en els seus propis envasos i ha testat un sistema de venda a granel de productes com ara pasta, llavors i fruita congelada i fruits secs. La cadena compta amb la major proporció de vendes de fruita i verdura sense envasar de tots els supermercats del país introduint zones especials per a aquests productes a 60 de les seves botigues.

RESULTATS: En menys de dos anys han reduït 1.8 milions de safates per a carn i peix dels seus establiments. Més del 90% dels seus clients van demanar la continuïtat de la prova pilot de venda a granel. En 12 setmanes es va reduir la venda d'aigua en ampolles d'un sol ús a les benzineres en un 18%.

Més informació:

→ <https://my.morrison.com/blog/community/introducing-rentable-salad-bar-boxes/>

→ <https://my.morrison.com/blog/community/bringing-back-glass-milk-bottles/>

→ <https://www.bbc.com/news/uk-49674153>

² <https://www.theguardian.com/environment/2019/sep/12/sainsburys-plans-to-halve-its-plastic-packaging-in-six-years>

³ Reuse; Rethinking Packaging. Ellen MacArthur Foundation

PROJECTE

Envasos retornables per a 88 productes i altres accions de reutilització

PAÍS: Regne Unit

ORGANITZACIONS: TESCO, Loop

font: www.tescopl.com

DESCRIPCIÓ: Al llarg d'un any Tesco va oferir 150 productes en envasos reutilitzables per les compres *online* conjuntament amb la plataforma Loop⁴. Aquests envasos eren netejats per l'empresa d'higiene i seguretat alimentària Ecolab en determinats magatzems de DHL abans de retornar-los per ser reutilitzats⁵.

Després de la prova pilot en línia, Tesco ha incorporat el sistema de reompliment Loop a 10 establiments físics⁶. Els 88 productes oferts inclouen aquells de marques com Coca-Cola, Ecover, Persil, Quaker Oats però també hi ha 35 referència de marca pròpia- com ara pasta, arròs, oli i sucre. Els productes s'ofereixen en envasos preomplerts i els clients paguen un dipòsit -que varia d'entre 0.24 a 6€- a la caixa que és reemborsat mitjançant una aplicació quan es retorna l'envàs buit a un punt de recollida a la botiga.

També ofereixen recàrregues de productes de neteja de marca pròpia per reutilitzar ampolles d'esprai. Les càpsules es barregen amb aigua de l'aixeta i s'ha calculat que aquesta pràctica podria estalviar 60 milions d'envasos de plàstic a l'any. Tesco permet també la compra de productes frescos en envasos dels propis consumidors.

RESULTATS: Tesco calcula que amb la venda dels productes en envasos retornables pot estalviar més de 2000 tones de material a l'any.

Més informació:

→ <https://www.tescopl.com/sustainability/taking-action/environment/packaging/our-partnership-with-loop/>

→ <https://www.tescopl.com/updates/2018/bring-your-own-container-to-store/>

⁴ <https://metro.co.uk/2020/07/15/tesco-launches-products-reusable-containers-can-send-back-refilled-12992588/>

⁵ <https://www.bbc.com/news/business-53406881>

⁶ <https://www.bbc.com/news/business-58549651>

PROJECTE

Unpacked i entregues a domicili sense bosses

PAÍS: Regne Unit

ORGANITZACIÓ: Waitrose

font: www.waitrose.com

DESCRIPCIÓ: Al Juny de 2019, es va dur a terme una prova pilot en un dels seus establiments on s'oferien 28 productes com pasta seca, cereals, cafè, cervesa, vi, fruites i verdures congelades i detergents a granel i es recomanava a les persones consumidores que els adquirissin amb els seus propis envasos. També es permetia el seu ús per a la compra de productes de carnisseria, peixateria i formatge. A finals d'any havien replicat el sistema a 3 establiments més.

Les persones consumidores poden comprar amb els seus propis envasos, poden adquirir envasos reutilitzables als propis establiments o agafar-los prestats mitjançant un sistema de dipòsit i devolució dels mateixos.

Els clients pesen el seu recipient buit en una bàscula i imprimeixen un tiquet amb un codi de barres. Un cop l'han omplert amb el producte escollit, el client escaneja el codi de barres i torna a pesar l'envàs -i s'emet un segon tiquet, amb el preu del producte menys el pes de l'envàs⁷.

Per a les compres a domicili i recollides s'han eliminat les bosses. En el primer cas, les persones que fan l'entrega poden descarregar els productes dins la llar o fins i tot traspassar-los a les capses/bosses de la persona compradora a la porta. Per a les compres a l'establiment d'entrega a domicili, les persones poden entregar les seves pròpies bosses a la caixa.

RESULTATS: Més del 90% de les persones consumidores van demanar la continuïtat de la prova pilot⁸. Els productes oferts sense envasos són fins a un 15% més barats que els envasats i les seves vendes van superar les dels equivalents envasats. En la mateixa línia, amb el llançament de la seva primera prova, Marks' and Spencer's va veure com 25 dels 44 productes oferts a granel es venien més en aquest format que en l'equivalent envasat. Davant el creixent interès i demanda, tenen previst expandir Unpacked a més establiments i a les compres en línia. Les vendes en format reomplible van créixer un 9% a la primera meitat de 2021- un 50% en el cas de les fruites i verdures congelades, un 24% els detergents i un 9% la pasta i els cereals⁹.

Més informació: <https://www.waitrose.com/ecom/content/about-us/sustainability>

⁷ <https://www.weforum.org/agenda/2019/06/this-uk-supermarket-is-going-refillable-to-cut-down-on-plastic-waste/>

⁸ <https://www.bbc.com/news/uk-49674153>

⁹ The UK Plastics Pact Annual Report 2020-2021

PROJECTE

Oferta a granel econòmica, begudes a doll i ampolles de vidre de Coca Cola retornables

PAÍS: Regne Unit

ORGANITZACIONS: ASDA, Coca Cola

font: corporate.asda.com

DESCRIPCIÓ: ASDA va incloure estacions a granel a 5 dels seus establiments el 2021. A les zones de recàrrega s'ofereixen més de 100 productes, tant de marca pròpia com d'altres, que inclouen te, cafè, cereals, pasta, arròs, pinso, fruits secs, sucre, productes per a pastisseria. Els productes de la marca pròpia es venen al mateix preu o a un preu més reduït que els seus equivalents envasats. Els clients poden utilitzar els seus propis envasos per comprar productes sense envasar o, alternativament, comprar un envàs reutilitzable a la botiga.

Addicionalment ASDA ofereix una àmplia gamma de productes de neteja de la llar i d'higiene personal en dispensadors i de marques de Procter & Gamble i Unilever. Aquests productes es poden adquirir a granel en envasos d'alumini retornables. També ofereixen càpsules de productes de neteja concentrats d'Ocean Saver.

Destaca l'oferta de begudes en formats reomplibles i retornables. És el cas de l'aigua i l'aigua carbonatada a granel i les ampolles de vidre pre-omplertes d'1 litre de Coca-Cola i Coca-Cola Zero que són retornades en màquines expenedores inverses als establiments un cop buides -obtenint 20 cèntims de descompte per cada dipòsit. Coca Cola neteja i reutilitza les ampolles posteriorment.

Més informació:

→ <https://corporate.asda.com/newsroom/2021/10/07/asda-opens-uks-largest-refill-store-in-york>

→ <https://corporate.asda.com/20210726/weve-increased-the-refill-product-range-at-our-flagship-sustainability-storey>

PROJECTE

Estacions de recàrrega de productes Unilever a supermercats

PAÍS: Proves pilot a 11 països incloent Filipines, Singapur, Indonèsia, Índia, Pakistan, Mèxic, Regne Unit i Austràlia

ORGANITZACIONS: UNILEVER, Coles, Walmart, Carrefour, Ayala, ASDA

font: www.unilever.co.uk

DESCRIPCIÓ: Amb les estacions de recàrrega All things Hair Refillery s'ofereixen a la venda les principals marques de productes de perruqueria d'Unilever (Cream Silk, Sunsilk, Dove and TRESemmé) a preus amb descompte als supermercats Ayala (Manila). A Austràlia han instal·lat dispensadors de productes de neteja als establiments de la cadena Coles. A Mèxic s'han instal·lat estacions a 10 establiments Walmart per a la venda de xampú en ampolles d'alumini reutilitzables que s'adquireixen amb la primera compra. A Pakistan, Unilever ha treballat amb Carrefour oferint xampú Sunsilk. En aquest cas s'ofereix un descompte a les persones que duen els seus propis envasos que són substituïts per un altre reutilitzable i personalitzat.

A ASDA, al Regne Unit, el programa "refill on the go" permet a la clientela adquirir i omplir ampolles d'acer inoxidable també de sabons i detergents a les màquines de recàrrega. Les persones clientes reben l'ampolla a la primera compra i la poden reutilitzar, un cop omplertes, afegeixen la seva etiqueta impresa a l'ampolla i la porten a la caixa com de costum.

Els productes venuts a doll s'ofereixen a un preu més reduït que els equivalents envasats de les mateixes marques. En alguns casos els envasos disposen de codis QR per a la traçabilitat total de cada ampolla que permet fer un seguiment complet del procés de compra, ús i recàrrega i obtenir una millor visió del model circular.

RESULTATS: Segons representants de l'empresa, la resposta de les persones consumidores va ser positiva i aclaparadora, les vendes en el format reomplible van superar els objectius i van obtenir vendes més ràpides que les del canal tradicional dels supermercats¹⁰. El 100% dels consumidors de Coles canviarien la seva marca actual de detergent a fi d'emprar l'estació de recàrrega.

Més informació:

- <https://www.unilever.com.ph/news/press-releases/2019/the-all-things-hair-refillery-station/>
- <https://www.unilever.com/news/news-search/2021/reuse-refill-rethink-our-progress-on-refill-and-reuse-continues/>
- <https://www.unilever.co.uk/news/press-releases/2020/unilever-launches-its-largest-refill-trial-in-europe/>

¹⁰ <https://www.cosmeticsdesign-asia.com/Article/2020/02/26/Unilever-says-it-remains-positive-on-consumer-readiness-for-refillery-concept>

PROJECTE

Productes Unilever en envasos retornables, formats concentrats i a granel

PAÍS: Regne Unit

ORGANITZACIÓ: UNILEVER

font: www.unilever.com

DESCRIPCIÓ: Asda, Co-op i Tesco al Regne Unit, ofereixen productes com Persil, Radox, Simple i Alberto Balsam en ampolles reomplibles. En el pilot de “return on the go” les persones consumidores poden adquirir una ampolla d’acer inoxidable pre-omplerta del prestatge i tornar-la a la botiga un cop utilitzada, on es recullen per netejar-les i tornar-les a omplir.

Amb els productes Cif ecorefills els establiments ofereixen productes concentrats per a diluir a casa que permeten reutilitzar les ampolles d’esprai. Aquestes ecorecàrregues utilitzen un 75% menys de plàstic que l’ampolla de neteja estàndard i suposen un 87% menys de camions a la carretera. Una zona de dispensació de netejadors concentrats en un establiment podria estalviar 990 tones de plàstic cada any.

Unilever també ofereix productes en format d’autoservei per a autodispensar productes com bosses de te. Les persones consumidores poden portar els seus propis envasos o adquirir-ne de nous a l’establiment. Un cop plens, els envasos es pesen i s’imprimeix una etiqueta preparada per al pagament a la caixa.

RESULTATS: A la prova pilot d’ASDA les compres setmanals de Persil a la zona de recàrrega van arribar a ser un terç superiors a les de l’equivalent en envàs d’un sol ús¹¹.

Més informació:

- <https://www.unilever.com/news/news-search/2021/reuse-refill-rethink-our-progress-on-refill-and-reuse-continues/>
- <https://www.youtube.com/watch?v=rvRK0dT-ihE>
- <https://www.unilever.co.uk/news/press-releases/2020/unilever-launches-its-largest-refill-trial-in-europe/>

¹¹ <https://metro.co.uk/2021/06/16/unilever-launches-grab-and-go-refill-scheme-for-cleaning-and-toiletries-14783746/>

PROJECTE

Caixes reutilitzables per enviaments en fred

PAÍS: Estats Units

ORGANITZACIÓ: LIVIRI

font: liviri.com

DESCRIPCIÓ: Liviri és un projecte d'innovació que ofereix solucions d'envasat d'aïllament tèrmic sostenible, eficient i escalable. La *start-up* ha dissenyat caixes de transport reutilitzables per al lliurament de comandes en línia d'aliments frescos ideals per a lliuraments de menjar cuinat, aliments frescos i productes peribles.

L'aïllament es troba integrat a la caixa, que inclou packs de gel i separadors que es retornen conjuntament amb la caixa. El disseny permet mantenir diferents temperatures a cada secció per mantenir els aliments en un estat òptim. L'empresa ofereix tant les capses en venda a les empreses que volen gestionar la seva pròpia logística i recollir les capses buides en les noves entregues com la possibilitat que les persones consumidores retornin les capses buides a Liviri mitjançant una etiqueta d'enviament de retorn, pel seu rentat i redistribució.

Les capses ofereixen una solució d'emalatge per a enviaments en fred que pot ser compartida entre diferents empreses. L'entrega a les persones consumidores es fa sota un dipòsit retornable.

Més informació: <https://liviri.com/>

PROJECTE

Envasos reutilitzables per a tota la indústria alimentària

PAÍS: Espanya

ORGANITZACIÓ: E-TEPSA

font: www.e-tepsa.com

DESCRIPCIÓ: E-Tepsa ofereix envasos reutilitzables, tant des dels proveïdors de peix, marisc, carn, fruita i verdura als establiments, com dels establiments a les persones consumidores.

La mitjana de vida de les seves caixes és de més de 10 anys, i la seva compra inclou la reposició gratuïta i una garantia de recompra. Els preus econòmics dels seus productes permeten una ràpida amortització i un estalvi de costos respecte els envasos d'un sol ús des del tercer ús. En alguns casos el seu preu és menor que els equivalents d'un sol ús.

L'empresa ofereix també unes capsos (barquetes) reutilitzables amb tapa transparent (o sense tapa) personalitzables i amb capacitats d'entre 0,5 a 6 kg i alçades d'entre 1 a 10 cm. Disposen de versions estanques o amb desguàs (a la barqueta o a la tapa), segons el producte que es vulgui transportar, i es poden emprar per envasar tant manual com automàticament. Tots els models són encaixables entre sí i es poden paletitzar directament, estalviant així la necessitat d'envasos secundaris i els costos i residus relacionats.

Les capsos són fabricades de polipropilè, compleixen la normativa sanitària i el material és impermeable, resistent a temperatures d'entre -10° i 80° i 100% reciclables (tant la base com la tapa). L'empresa recompra els envasos al final de la seva vida útil per a fabricar altres productes com palets o cubells per a flors.

font: www.e-tepsa.com

E-Tepsa ofereix de manera addicional la recollida i neteja i desinfecció de les capses (disposen de centres de rentat a Vilafranca del Penedès i a Galícia). Les capses també es venen a pools de distribució o directament a les grans superfícies que recullen i netegen els seus propis envasos.

Els beneficis d'aquest sistema inclouen l'optimització dels transports, un estalvi d'espai i un augment de la capacitat de càrrega (les capses són encaixables), una reducció dels costos (tant per la compra de materials d'un sol ús, com de la gestió dels residus), el compliment de la normativa sanitària i de residus, una millora de la qualitat de conservació de productes i l'optimització del temps de preparació i enviament de les comandes.

RESULTATS: E-Tepsa treballa amb 10 grans superfícies a Espanya. En 1 any han venut mig milió de barquetes reutilitzables.

Més informació: <https://www.e-tepsa.com/>

Iniciatives similars: Altres empreses que ofereixen palets, capses i contenidors reutilitzables inclouen [Tosca](#), [Brambles](#) i [Euro Pool System](#).

PROJECTE

Pales i capsas reutilitzables d'aliments per a tota la cadena de subministrament

PAÍS: Suècia

ORGANITZACIÓ: SVENSKA

font: www.retursystem.se

DESCRIPCIÓ: Els palets i capsas reutilitzables d'Svenska estan dissenyats per a emprar-se des de les empreses productores a les distribuïdores fins a les minoristes. Els elements s'entreguen a les productores que, un cop omplerts, els fan arribar a les distribuïdores, que els entrega als establiments minoristes. Un cop buits aquests es retornen a les distribuïdores on Svenska els recupera per al control de qualitat i la seva neteja abans d'introduir-los de nou al cicle.

Els usuaris dels elements paguen una quota d'usuari i un dipòsit o un lloguer diari.

S'ha calculat que el sistema millora l'eficiència de la cadena de subministrament estalviant 160 hores de treball anuals en comparació als embalatges d'un sol ús en el cas d'un establiment de mida mitjana. Alhora, els elements reutilitzables són més lleugers, més fàcils de manipular i mantenen els aliments més frescos.

Com a beneficis, Svenska també destaca que si la indústria homogeneïtza amb l'ús dels seus envasos les condicions i costos dels embalatges, aquests deixen de ser un factor competitiu i permeten que les empreses se centrin en el seu negoci principal.

RESULTATS: L'any 2019 l'empresa va introduir 150 milions de capsas i 8 milions de palets reutilitzables, evitant així la generació de 50.000 tones de residus a l'any. L'ús de capsas reutilitzables redueix les emissions de CO2 en un 74% respecte els envasos d'un sol ús.

Més informació: <https://www.retursystem.se/es/>

PROJECTE

Assessorament per a facilitar als minoristes l'oferta de productes sense envasar

PAÍS: França i Regne Unit

ORGANITZACIONS: Jean Bouteille, Qualivrac i Unpackaged

font: jeanbouteille.fr

DESCRIPCIÓ: Jean Bouteille ofereix un acompanyament i assessorament a marques, productores i establiments per a la venda de productes a granel que inclou l'adaptació dels dispensadors, la formació del personal i materials de comunicació entre d'altres serveis.

Jean Bouteille també ofereix un sistema de dispensadors de productes líquids d'ampolles de vidre reutilitzables amb dipòsit especialment adaptades al granel. Les persones consumidores poden retornar les ampolles buides a les botigues associades on són recollides i rentades per Jean Bouteille. Entre d'altres, estan disponibles als supermercats Intermarche, Super U i Biocoop de França.

Unpackaged és una empresa especialitzada en la creació de punts de venda amb estacions de recàrrega. Els dispensadors poden ser uns ja configurats i llestos per a funcionar o aquests es poden dissenyar a mida per a cada minorista. El servei inclou l'aspecte visual de les estacions, així com l'assessorament de productes per oferir a granel, solucions de cadena de subministrament, tarifes preferencials amb proveïdors d'equips. Sense empaquetar també ofereix a mida serveis de consultoria a un ampli ventall d'empreses i al sector públic, disseny i implantació de solucions de residu zero. Al Regne Unit han treballat amb M&S, Abel & Cole i Coop entre d'altres cadenes de supermercats.

A Qualivrac també ofereixen assessorament i solucions per a la distribució de productes líquids a granel.

Més informació:

- <https://jeanbouteille.fr/>
- <https://www.beunpackaged.com/>
- <https://www.qualivrac.com/>

PROJECTE

Venda d'aigua mineral a doll

PAÍS: Espanya

ORGANITZACIÓ: SANT ANIOL

font: www.santaniol.com/

DESCRIPCIÓ: El sistema Afrodita es basa en la venda d'aigua mineral a doll. La màquina disposa d'un dipòsit de 750 litres, permet omplir ampolles de diferents volums d'entre 0,5 i 3 litres, pot incorporar la dispensació d'aigua freda refrigerada, permet integrar un datàfon Terminal Punt de Venda per fer pagaments in situ i impressora per a tiquets, i té una interfície simple per a les persones consumidores. L'alta connectivitat permet l'assistència remota i el control dels nivells d'aigua entre d'altres.

El sistema és altament flexible permetent adaptar-se a les necessitats específiques. La màquina té un baix consum energètic (l'aigua es refreda a mida que es dispensa) i ofereix altres estalvis energètics a nivell logístic i de producció a planta així com beneficis logístics.

Sant Aniol també està preparant una recuperadora i trituradora de PET per a la producció de noves ampolles de la marca. Aquesta pot anar acoblada a un sistema de reconeixement òptic que podria permetre detectar si les ampolles formen part d'un possible sistema de dipòsit, devolució i retorn en el cas dels envasos de la marca, o simplement recuperar material d'altres productes.

Dins la seva estratègia de circularitat, Sant Aniol treballa també en el foment de la venda d'aigua a les persones consumidores en ampolles de vidre retornable als punt de venda.

RESULTATS: L'empresa ha calculat que un dipòsit de 750 litres pot significar una reducció dels plàstics d'un sol ús del 90%.

Més informació: <https://www.santaniol.com/>

PROJECTE

Productes de neteja a doll

PAÍS: Regne Unit

ORGANITZACIONS: Ecover, Sainsbury's, Tesco, Asda

font: www.ecover.com

DESCRIPCIÓ: Les estacions de recàrrega de productes de neteja i detergents ecològics de la marca Ecover estan presents, entre d'altres, a alguns establiments de les cadenes de supermercats Tesco, Sainsbury's i Asda. Aquestes funcionen amb un sistema de codi de barres i les ampolles es poden reutilitzar fins a 50 vegades¹². En la prova pilot inicial de Sainsbury's les persones consumidores van rebre descomptes com a incentiu per provar la compra als dispensadors.

RESULTATS: L'èxit de la prova pilot de Sainsbury's va resultar en la incorporació d'estacions de recàrrega a 19 establiments més de la cadena un cop finalitzada.

Més informació: <https://www.ecover.com>

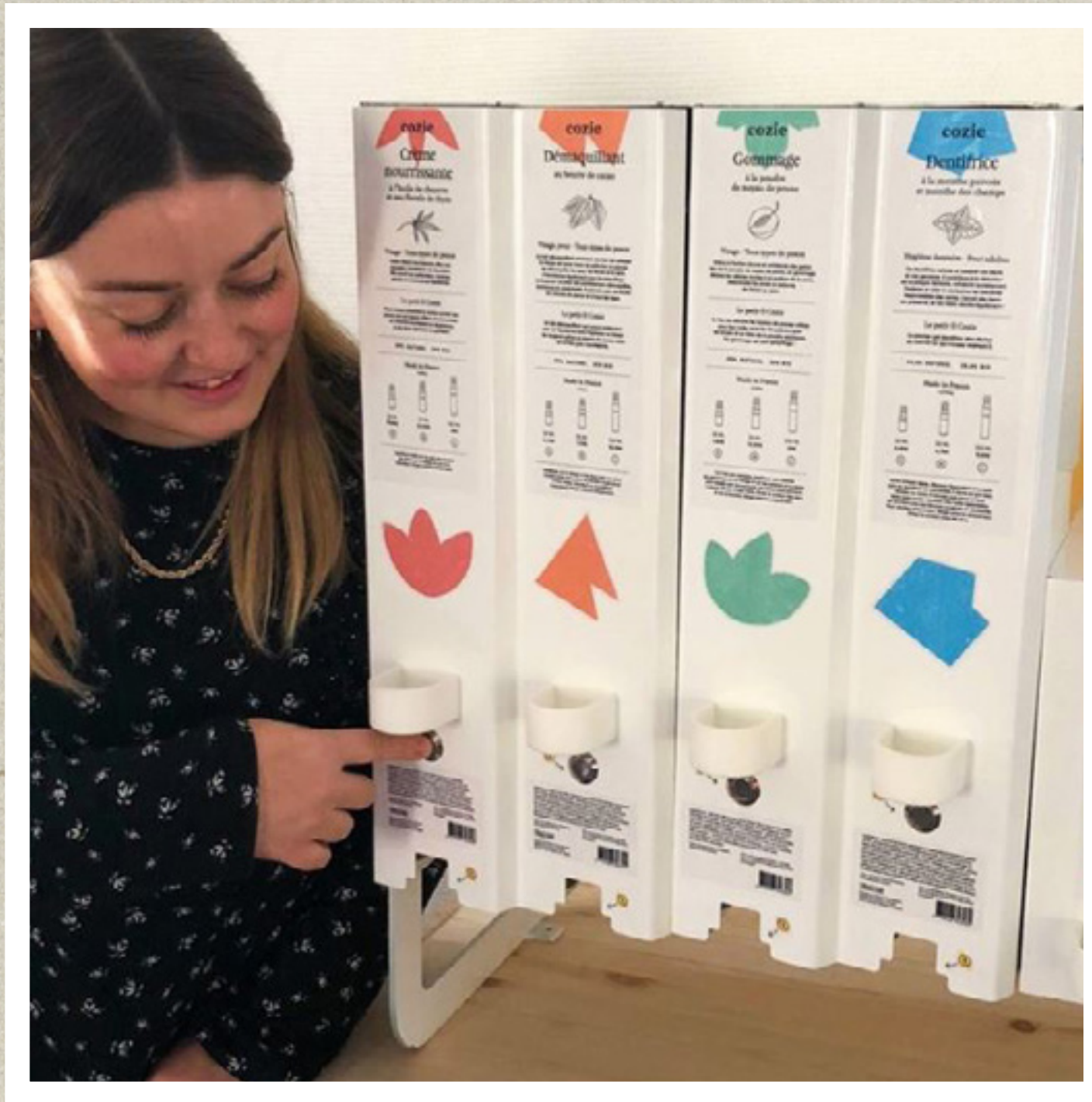
¹² <https://www.veganfoodandliving.com/news/sainsburys-is-trialling-in-store-refills-of-ecovers-eco-friendly-detergents/>

PROJECTE

Venda de productes cosmètics a granel i en envasos retornables

PAÍS: França

ORGANITZACIÓ: COZIE

font: www.cozie-bio.com

DESCRIPCIÓ: Present a 450 punts de venda, els productes cosmètics Cozie s'ofereixen tant preomplerts en envàs de vidre retornable així com a granel en dispensadors.

Cozie ha desenvolupat màquines a granel especialitzades en el reompliment de productes cosmètics com cremes hidratants i desodorants. La traçabilitat està controlada pel sistema i els dispensadors disposen d'una balança i una impressora d'etiquetes que indiquen el nom del producte, la data i el lot de producció.

Els envasos es compren una vegada a 1,50 € i amb cada compra següent es descomptaran 1,50 € en un sistema de bonificació que fidelitza les persones consumidores. Cozie renta, desinfecta, asseca i reomple els envasos.

Els productes de Cozie també s'ofereixen a la venda en línia. Es facilita a les persones compradores una etiqueta per a realitzar l'enviament dels envasos buits per correus de manera gratuïta.

RESULTATS: La reutilització dels envasos de Cozie suposa una reducció de les emissions de carboni d'un 79% en comparació amb els d'un sol ús.

Més informació: <https://www.cozie-bio.com/>

PROJECTE

Cosmètica ecològica d'alta gamma en envasos retornables

PAÍS: Espanya

ORGANITZACIONS: RRR Biocosmetics, Veritas, El Corte Inglés

font: rrr-biocosmetics.com/

DESCRIPCIÓ: RRR Biocosmetics ofereix xampú, gel de bany, crema hidratant i gel hidroalcohòlic ecològics (certificats Ecocert cosmos orgànic), d'origen natural, vegans, no experimentats en animals i biodegradables en envasos retornables.

Els envasos d'alumini emprats són reutilitzables i 100% reciclables al final de la seva vida útil. El material és altament resistent al rentat i permet imprimir en calent (sense necessitat de cintes).

En la seva oferta per a supermercats, com Veritas y El Corte Inglés, el client torna l'envàs buit a qualsevol establiment on s'ofereix el seu producte i rep un descompte de 0,50€ en la propera compra del mateix producte. Aquest descompte pretén ser una recompensa a l'esforç de la persona consumidora i assegura als establiments una nova compra del producte i un possible client nou.

Els establiments emmagatzemen els envasos buits segons la seva capacitat, a cada centre o als magatzems centrals on arriben mitjançant la pròpia logística interna de la cadena, on RRR Biocosmetics els recull i els porta a fundació ASPASIM (de persones amb altes discapacitats funcionals), per a la seva neteja.

El format dels envasos (diferenciats per colors) facilita la gestió per part de persones amb discapacitats intel·lectuals. Un cop classificats i separats els envasos, aquests són enviats al laboratori per reomplir.

Més informació: <https://rrr-biocosmetics.com/>

Maig 2022

WWW.AMBELTEUENVAS.CAT

Rezero

info@rezero.cat

93.668.61.07

www.rezero.cat

Amb el teu envàs - Protocol per a la reutilització © 2022 de Rezero disposa de llicència CC BY-NC-ND 4.0

amb el suport de:

